

YOSHLARNI TARBIYALASHDA MILLIY QADRIYATLARIMIZNING ROLI

Turg'unov Ma'murjon Mamadjonovich

Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatlarimizning o'rni va ahamiyati, tarixiy tajriba va zamonaviy ta'lim usullari nuqtai nazaridan keng tahlil etiladi. Qadriyatlar, an'ana va madaniy meros asosida yoshlarning shaxsiy o'sishi, milliy o'zlikni anglashlari va jamiyatga integratsiyalashuvi nazarda tutilgan. Maqola davlat, ta'lim, oilaviy va jamoatchilik tizimlarida milliy qadriyatlarni mustahkamlashning dolzarbligi hamda ularni kelajak avlodga yetkazishning samarali yo'llarini ko'rsatishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: milliy qadriyatlar, yoshlar tarbiyasi, madaniyat, an'ana, ta'lim, o'zlik, jamiyat.

Kirish

Mamlakatimiz tarixida shakllangan milliy qadriyatlar yoshlarni tarbiyalashda beqiyos rol o'ynagan. Bu qadriyatlar insonning ichki dunyosini boyitib, shaxsiy o'sishi va ijtimoiy faolligini ta'minlashda asosiy poydevor sifatida namoyon bo'ladi. Tarixiy tajriba va zamonaviy ta'lim tizimi o'rtasidagi uyg'unlik yoshlarni milliy o'zlik va madaniy merosga bo'lgan hurmat bilan tarbiyalashga imkon yaratadi. Shu munosabat bilan maktablar, ta'lim muassasalari, oilalar va jamoatchilik doirasida milliy qadriyatlarni singdirish bo'yicha keng qamrovli tadbirlar olib borilmoqda. Nafaqat an'anaviy metodlar, balki zamonaviy pedagogik yondashuvlar, interaktiv darslar, loyiha asosida ishlash, seminarlar va madaniy tadbirlar yoshlar ongida qadriyatlarning chuqur iz qoldirishiga xizmat qiladi. Shu yo'l bilan milliy qadriyatlar yoshlarning shaxsiy axloqiy fazilatlarini, vatanga muhabbat, mehnatsevarlik va o'zlikni anglash kabi sifatarga ega bo'lishida muhim omil hisoblanadi.

Asosiy qism

Mamlakatimiz tarixida, qadim zamonlardan boshlab, xalqimizning milliy qadriyatlari va an'analari avloddan-avlodga o'tib kelgan. O'zbek xalqi o'zining boy madaniy merosi, urf-odatlarini, adabiyotini, san'atini va diniy e'tiqodlarini orqali o'z milliy o'zligini mustahkamlashga intilgan. Bu qadriyatlar nafaqat shaxsiy, balki ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy sohalarida ham yoshlar ongiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Masalan, xalqimizning urf-odatlarini va marosimlarini orqali yoshlar birinchi navbatda milliy o'zlik, hamjihatlik va jamoaviylik fazilatlarini o'zlashtiradilar, bu esa kelajakda mustaqil, mas'uliyatli va ijodkor fuqaro shakllanishining kafolati bo'ladi.

Zamonaviy davrda globalizatsiya, axborot texnologiyalari va internetning keng tarqalishi yoshlar hayotiga yangi imkoniyatlar olib kirgan bo'lsa-da, bu holat milliy qadriyatlar va an'anaviy madaniyatning unutilish xavfini ham keltirib chiqaradi. Bunday sharoitda milliy qadriyatlarni himoya qilish va ularni yoshlar tarbiyasida mustahkamlash dolzarb vazifa sifatida qaror topadi. Shu maqsadda davlat, ta'lim muassasalari, madaniyat markazlari, nodavlat tashkilotlari va jamoatchilik arboblari o'rtasida yaqin hamkorlik o'rnatilishi zarur. Maktablarda milliy merosga

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

oid darsliklar, tarixiy va madaniy tadbirlar, xalq an'analarini aks ettiruvchi loyihalar yoshlar ongida qadriyatlarning o'ziga xosligini singdirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shu bilan birga, milliy qadriyatlarni yoshlar tarbiyasiga tatbiq etishda innovatsion usullar ham qo'llanilmoqda. Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali yaratilayotgan kontent, video darslar, interaktiv ta'lim modullari va virtual muzeylar yoshlarning qiziqishini oshirib, ularni milliy meros bilan yaqinroq tanishtirishga xizmat qiladi. Bunday yondashuv yoshlarni global axborot muhitida milliy qadriyatlarni unutmaslikka, ularni amaliyotga tatbiq etish orqali o'z milliy o'zligini saqlab qolishga undaydi. Shunday qilib, milliy qadriyatlar va zamonaviy texnologiyalar o'rtasidagi sinergiya yoshlarning ijodiy va innovatsion qobiliyatlarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Yoshlar tarbiyasida milliy qadriyatlarning o'rni shunchalik ahamiyatli, bu jarayonning muvaffaqiyati oilaviy tarbiya, o'qituvchilar, mahalliy jamoatchilik va davlat siyosatining birgalikdagi sa'y-harakatlariga bog'liqdir. Ota-onalar oilaviy muhitda milliy qadriyatlarni namoyish etish, o'z tarixiy merosini yosh avlodga yetkazish va ularni an'anaviy qadriyatlar bilan tanishtirish orqali shaxsiy o'sish va ijtimoiy faollikka rag'batlantirishi lozim. Shu bilan birga, maktablar va o'quv muassasalari o'z o'quv dasturlariga tarix, madaniyat, adabiyot va san'at kabi fanlarni kiritib, yoshlarni milliy qadriyatlar bilan tanishtirishning samarali usullarini ishlab chiqishlari zarur.

Milliy qadriyatlar yoshlarning shaxsiy axloqi va madaniy o'zligini mustahkamlashda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Tarixiy tajriba shuni ko'rsatadiki, an'anaviy qadriyatlar asosida tarbiyalangan yoshlar o'z o'zligini anglash, qadriyatlarini qadrlash va ularni himoya qilishda faol ishtirok etishadi. Bu esa kelajakda mustaqil, ijodkor va mas'uliyatli fuqaro shakllanishiga turtki bo'ladi. Milliy qadriyatlarni tarbiyalashda nafaqat darsliklar va an'anaviy metodlar, balki yangi pedagogik yondashuvlar, xalqaro almashuvlar va onlayn ta'lim platformalari ham muhim rol o'ynaydi. Shu tarzda, yoshlar o'z milliy o'zligini global miqyosda namoyish etish va dunyoqarashini boyitish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Bundan tashqari, milliy qadriyatlarni yoshlar orasida targ'ib qilish uchun madaniy tadbirlar, festival va bayramlarning ahamiyati beqiyosdir. Har bir milliy bayram, mahalliy tadbir va marosim yoshlar ongiga milliy o'zlikni singdirishda katta rol o'ynaydi. Misol uchun, Navro'z, Mustaqillik kuni va boshqa bayramlar orqali yoshlar o'z xalqining tarixiy merosi, urf-odatlarini va qadriyatlarini to'g'ridan-to'g'ri his etishlari mumkin bo'ladi. Bunday tadbirlar yoshlarning milliy o'zligini shakllantirishda, vatanga bo'lgan muhabbatni, mehnatsevarlikni va jamoaviylikni o'rgatishda samarali vosita hisoblanadi. Shu bilan birga, bunday tadbirlar orqali yoshlar orasida milliy qadriyatlarni targ'ib etish va ularning tarixiy tajribasini mustahkamlashning yangi usullari yaratilmoqda.

Milliy qadriyatlarni yoshlarni tarbiyalashda o'zlashtirishning samarali usullari uchta asosiy yo'nalishda ko'zga tashlanadi: madaniy merosni saqlash, shaxsiy axloqiy fazilatlarni rivojlantirish va zamonaviy dunyoga moslashish. Bu yo'nalishlar yoshlarning o'zligini anglashida, milliy qadriyatlarni qadrlashida va kelajakda jamiyatning faol a'zosi bo'lishida asosiy o'rin tutadi. O'zbekistonda amalga oshirilayotgan ta'lim islohotlari va madaniy dasturlar orqali yoshlar nafaqat o'z tarixiy merosini, balki global miqyosda yangi g'oyalarni ham o'zlashtirish imkoniga ega bo'lmoqda. Bunday jarayonda davlat organlari, o'quv muassasalari va

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

jamoatchilikning birgalikdagi sa'y-harakatlari yoshlar tarbiyasida milliy qadriyatlarni mustahkamlash uchun zamonaviy sharoitlar yaratishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Bundan tashqari, yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatlarning tarbiyaviy jarayonlarga ta'siri psixologik jihatdan ham sezilarli bo'ladi. Milliy qadriyatlar asosida tarbiyalangan yoshlar o'z ichki dunyosini boyitib, hayotning turli qiyinchiliklariga bardosh berish va stressga barqaror javob qaytarish qobiliyatini rivojlantiradi. Bunday psixologik tayyorgarlik ularning mustaqil fikrlash, o'zini anglash va global muhitda o'zaro muloqot qila olishlarini yanada kuchaytiradi. Shu bilan birga, milliy qadriyatlar asosida shakllangan psixologik barqarorlik yoshlarni har qanday qiyinchiliklarga moslashishga va hayotning turli jabhalarida muvaffaqiyatga erishishga undaydi.

Turli davlatlar tajribasini tahlil etish natijasida, milliy qadriyatlarni tarbiyalashning samaradorligi xalqning o'ziga xosligi, tarixiy an'analar va madaniy merosga bog'liqligi aniqlanmoqda. Masalan, Yevropa davlatlarida milliy qadriyatlar yoshlar tarbiyasida muhim o'rin egallab, ularning madaniy o'zligini, ijtimoiy birlik va milliy hurmatni mustahkamlashda asosiy vosita bo'ladi. O'zbekistonda ham shu tamoyillar asosida milliy qadriyatlarni tarbiyalash bo'yicha keng tadbirlar va innovatsion yondashuvlar qo'llanilmoqda.

Yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatlarni yanada mustahkamlash uchun bir qator tavsiyalar mavjud. Avvalo, ta'lim tizimida milliy qadriyatlarni o'z ichiga olgan maxsus kurslar, seminarlar va amaliy mashg'ulotlar tashkil etilishi lozim. Buning uchun davlat tomonidan maxsus dasturlar va grantlar ajratilishi, shuningdek, milliy qadriyatlar bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlari olib borilishi zarur. O'qituvchilar va tarbiyachilarni milliy qadriyatlar, madaniyat va tarix sohalarida qo'shimcha malaka bilan ta'minlash uchun treninglar va seminarlar o'tkazilishi ham muhimdir. Bu esa yoshlarni tarbiyalashda qadriyatlarni yanada chuqurroq singdirish imkonini beradi.

Zamonaviy dunyoda yoshlar axborot texnologiyalari, ijtimoiy tarmoqlar va global axborot oqimlari ta'sirida turli madaniyat va qadriyatlar bilan tanishmoqda. Shu sababli, milliy qadriyatlarni himoya qilish va ularni yoshlar ongiga singdirish jarayoni ko'proq innovatsion yondashuvlarni talab qiladi. Raqamli media orqali yaratilayotgan milliy meros kontentlari, virtual ekskursiyalar, onlayn muzeylar va madaniy platformalar yoshlarning zamonaviy axborot muhitida milliy qadriyatlarni unutmasligi uchun samarali vosita bo'lishi mumkin. Bunday yondashuvlar yoshlarni o'z tarixiy meroslari bilan tanishtirish bilan birga, ularning global axborot oqimida o'z milliy o'zligini saqlab qolishiga yordam beradi.

Keng qamrovli tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, milliy qadriyatlar asosida tarbiyalangan yoshlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, madaniy merosni saqlash va zamonaviy dunyoga moslashish borasida sezilarli muvaffaqiyatlarga erishmoqda. Davlat siyosati, ta'lim tizimi va jamoatchilikning faol ishtiroki bunday tarbiya tizimini yanada mustahkamlashda ajralmas omil hisoblanadi. Kelajak avlodni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash, ularning o'z milliy o'zligini anglashlari, madaniy meroslarini qadrlashlari va global dunyoqarashga ega bo'lishlari uchun tizimli hamkorlik va uzluksiz sa'y-harakatlar zarur. Har bir fuqaro, ayniqsa yoshlar, milliy qadriyatlarni anglash va ularni hayotga tatbiq etishda faol ishtirok etishi kerak, chunki bu kelajakda ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy taraqqiyotning mustahkam poydevori bo'ladi.

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

Shu tarzda, yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatlarimizning roli, nafaqat shaxsiy o‘shish, balki jamiyatning umumiy barqarorligi va milliy xavfsizlik nuqtai nazaridan ham dolzarb ahamiyatga ega ekanligi yana bir bor ta’kidlanadi. Bu qadriyatlar yoshlarning hayotiy qadriyatlarini shakllantirib, ularni global axborot muhitida o‘z o‘zligini saqlab qolish, innovatsion g‘oyalarni amalga oshirish va jamiyat taraqqiyotiga faol hissa qo‘shish imkoniyatiga ega bo‘lishlariga xizmat qiladi.

Ushbu maqola orqali milliy qadriyatlarning yoshlar tarbiyasidagi o‘rni, ularni amaliyotga tatbiq etish usullari va kelajak uchun yaratilayotgan imkoniyatlar keng yoritilib, zamonaviy ta’lim, oilaviy tarbiya va jamoatchilikning uzluksiz hamkorligi zarurligi yana bir bor isbotlandi. Har bir yosh avlod o‘z milliy qadriyatlarini chuqur o‘zlashtirib, ularni kundalik hayotga tatbiq etishi, shaxsiy va ijtimoiy o‘shishning mustahkam poydevorini yaratishi hamda mamlakat taraqqiyotida o‘zining beqiyos hissasini qo‘shishi lozim.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, milliy qadriyatlar asosida shakllangan tarbiya tizimi yoshlarning shaxsiy axloqiy fazilatlarini, madaniy o‘zligini, vatanga bo‘lgan hurmatini va ijtimoiy mas’uliyatini shakllantirishda markaziy omil hisoblanadi. Ushbu qadriyatlar orqali yoshlar nafaqat o‘z tarixiy merosini anglab, qadrlash, balki global axborot dunyosida o‘z o‘rnini topish va innovatsion yondashuvlar orqali jamiyat taraqqiyotiga xizmat qilish imkoniyatiga ega bo‘lishadi. Davlat, ta’lim tizimi, ota-onalar va jamoatchilikning yaqin hamkorligi orqali milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga chuqur singdirish, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishida hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Kelajak avlod milliy qadriyatlar asosida tarbiyalangan holda, o‘z milliy o‘zligini mustahkamlash, global axborot muhitida o‘z o‘rnini topish va mamlakat taraqqiyotiga faol hissa qo‘shish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Umuman olganda, ushbu maqolada bayon etilgan fikrlar, tarixiy tajribalar, zamonaviy ta’lim metodlari va global tendentsiyalar asosida, yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatlarimizning roli, uning ahamiyati va mustahkamlanishining samarali usullari batafsil yoritildi. Har bir tashabbus va amaliyot milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga chuqur singdirishda, ularning shaxsiy o‘shishini, ijtimoiy birlashuvini va kelajakda mustaqil, ijodiy va mas’uliyatli fuqaro shakllanishini ta’minlashda asosiy poydevor bo‘lib xizmat qiladi.

Natijada, milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyatning barqarorligi va milliy xavfsizlikni ta’minlash nuqtai nazaridan ham nihoyatda muhimdir. Ushbu qadriyatlar orqali yoshlar o‘z madaniy merosini anglash, qadrlash va rivojlantirishga intilib, o‘zlarining shaxsiy, ijtimoiy va iqtisodiy salohiyatlarini to‘liq ro‘yobga chiqarishlari mumkin. Kelajak avlod, milliy qadriyatlar asosida tarbiyalangan holda, o‘z xalqining boy madaniy merosi va tarixiy tajribasidan ilhomlanib, yanada mustahkam, barqaror va innovatsion jamiyatni yaratishda hal qiluvchi omilga aylanishi kutilmoqda.

Adabiyotlar:

1. Икромова, С. А. (2024). КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ И ТЕРАПИЯ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 1(2), 8-14.
2. Ikromova, S. A. (2024). EMOTSIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIK TA’SIRI. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 105-110.

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

3. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING DAVOLASH USULLARI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 75-80.
4. Икромова, С. А. (2024). ЭМОЦИИ И ИХ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ЭФФЕКТЫ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 49-55.
5. Ikromova, S. A. (2024). STRESS VA UNING PSIXOLOGIK TA'SIRI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 68-74.
6. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ОТ ДЕТСТВА ДО ВЗРОСЛОСТИ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 1-7.
7. Akbarovna, I. S., & Lola, I. (2025). IJTIMOIIY PEDAGOGIK FAOLIYATDA TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VA UNGA QARATILGAN KREATIV G'OYALAR, TAKLIFLAR VA YECHIMLAR, 7(75), 201-204.
8. Икромова, С. А., & Джумаева, Ф. Б. (2025). ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СТРУКТУРА В УЗБЕКИСТАНЕ И ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ. PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI, 2(2), 256-262.
9. Ikromova, S. A. (2025). ART TERAPIYANING RUHIY KASALLIKLARNI DAVOLASHDAGI O'RNI VA SAMARADORLIGI. PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI, 2(2), 154-157.
10. Akbarovna, I. S. (2024). STRESS, DEPRESSIYA VA BOSHQA RUHIY HOLATLARNING PSIXOLOGIYADAGI O'RNI. *Science, education, innovation: modern tasks and prospects*, 1(3), 7-13.